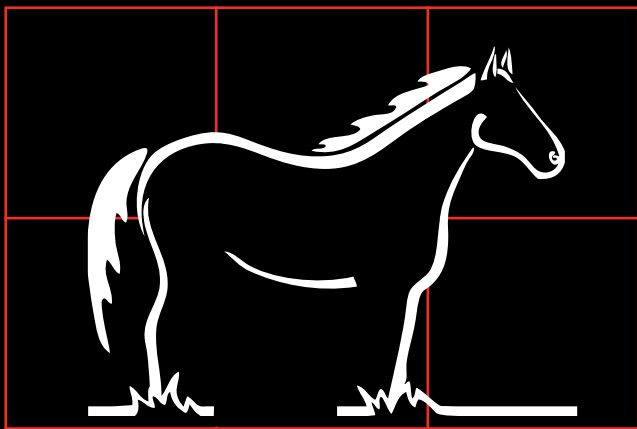

Fång

Distriktsveterinärerna tipsar

Vad är fång?

Fång är en inflammation i lammellagret i hästens hovar. Lamellagret är ”fästet” mellan hovkapseln och hovbenet. Inflammationen gör så att hästen får mycket ont i sina hovar.

Följden blir en sänkt hållbarhet i lamellagret vilket innebär en risk för att hovbenet roteras och/eller sänks i hovkapseln. Det är detta som gör att det i många fall ses en fångrand i hovkapseln när hoven växer ner. Orsaken är att den nya hovväggen som växer ut från kronranden följer det nya läget på hovbenet.

Symptom

Beroende på hur ont hästen har visar den olika symtom. Oftast har hästen mest ont i sina framhovar. Det vanliga är att hästen går stappligt och har svårt att vända sig på hårt underlag. Hästen kan stå och skifta vikt mellan frambenen. Vissa hästar har så ont att de inte går alls eller helt enkelt inte kan stå upp. Den typiska fångställningen är när hästen står framför sig med frambenen och har bakbenen

placerade under kroppen för att avlasta de smärtande framhovarna. Hästen har ofta en ökad värme i hoven och en förstärkt digitalpuls (blodkärnen till hovarna). Digitalpulsen känner man på ut- och insida av kotan.

Varför får hästen fång?

Orsakerna till att hästen får fång är många och inte helt kända. Faktorer som ökar risken för fång är:

- Kraftigt bete
- Kraftfoderföretning
- Tarmstörning

- Livmoderinflammation
- Intag av giftiga ämnen, exempelvis vissa växter/svampar
- Kraftig belastning
- Vissa mediciner ökar risken (f f a olika typer av kortison)
- Underliggande sjukdomar som till exempel Cushings syndrom (PPID) och Equint metabolt syndrom.

Hästar som en gång haft fång verkar ha större risk att drabbas igen. Den typiska fångpatienten är en överviktig ponny, men alla typer drabbas och det blir allt vanligare att ”otypiska” hästar drabbas.

Vad ska jag göra när jag misstänker fång?

Om du misstänker att din häst kan ha fått fång så ring veterinären. Ställ den i en box på en tjock mjuk bädd och gärna med spåninblandning. Syftet är att hästen ska kunna vinkla ner tån och få belastningen längre bak på hoven. Undvik att transportera en häst med akut fång då detta kan medföra en ökad belastning på hovarna. Det är

viktigt att hästen undersöks och får behandling så fort som möjligt då den ofta har mycket ont och prognosen är bättre om man lyckas vända processen fort. Minska foderintaget, utfodra hästen med grovfoder med låg energi (blanda med halm) och ge små portioner utspritt under dygnet. Ge inte hästen kraftfoder eller sötsaker (morötter och äpplen). Utfodra gärna grovfodret i ett hönät med små hål. Hästen behöver då inte belasta sina framhovar så mycket som när den äter från marken och de små hålen gör så att det tar längre tid för den att äta. Se till att den har färskt vatten lättillgängligt hela tiden. Hästen ska stå helt på box tills den är helt smärtfri utan smärtlindring.

Det tar ca 9-12 månader för en ny hovkapsel att växa ut. Det innebär att hästar med en tydlig lägesförändring av hovbenet inte ska ansträngas förrän efter 8-9 månader. Det är mycket viktigt att hästen under den tiden verkas och eventuellt skos av en skicklig hovslagare. Vid ett lindrigare fånganfall brukar det räcka med en viloperiod på ca 2-3 månader. Varje fall är dock unikt och det är viktigt att följa just din hästs sjukdomsförlopp. En tät kontakt med din veterinär och hovslagare är viktigt.

Vad kan jag göra för att förebygga fång?

- Utsätt din häst för så få riskfaktorer som möjligt.
- Se till att din häst inte är överviktig.
- Var försiktig vid foderbyten. Vänj hästen successivt vid nya beten och foder.
- Låt verka din häst regelbundet och ha inte för långa intervall mellan verkningarna.
- Motionera din häst regelbundet.
- Ge den möjlighet att röra sig naturligt i stora hagar tillsammans med andra hästar, (försiktighet vid kraftiga beten).

Hästen är en grovfoderomvandlare och är konstruerad för att beta större delen av dygnet. Ge hästen tillräckligt med grovfoder och se till att fodergivan fördelas på flera mål per dygn. För hästar som är överviktiga och/eller har haft fång tidigare finns det speciella munkorgar

man kan sätta på dem om de ska gå på bete. Ett annat alternativ är att ha en ”liten hage” i hagen. Om du är osäker på hur du ska utfodra din häst så vänd dig till en foderrådgivare eller veterinär för hjälp. Glöm inte bort att använda det sunda förnuftet! Är din häst för tjock så stoppar den i sig mer energi än den gör av med.

Equint metabolt syndrom (EMS) är en sjukdom som drabbar allt fler hästar. En allvarlig följd är att hästen kan få fång. EMS påminner om

---

människans typ 2-diabetes, där en insulinivå, som avviker från det normala, är en gemensam faktor. En typisk EMS patienten är överviktig och lagrar fett i mankammen och på rumpan. Den viktigaste behandlingen är (som för människor med typ 2 diabetes) rätt kost och motion. Kontakta din veterinär om du är orolig att din häst är i riskzonen.

En annan sjukdom som ökar risken för fång är Cushings syndrom (PPID). Det drabbar framför allt den åldrande hästen. Typiska symtom förutom fång är en tjock ofta lockig hårrem som den har svårt att bli av med på sommaren. Fett lagras i depåer, främst i mankammen, ovanför svansen på rumpan, bakom ögonen och i skapet. Ungefär hälften av cushingpatienterna är också insulinresistenta. Andra symtom som förknippas med Cushing är infektionskänslighet, dålig tandhälsa, lokala svettningar, ökad törst och urinering, minskad vikt trots god aptit och minskad muskelmassa (kan vara svårt att se om hästen är överviktig). Observera att långt ifrån alla hästar som har Cushings syndrom uppvisar alla dessa symtom. Både Cushings syndrom och

EMS kan diagnostiseras av din veterinär med hjälp av blodprover.

Behandling och prognos

Den medicinska behandlingen av fång består framför allt av antinflammatorisk medicin samt att i de fall det är aktuellt behandling av en underliggande sjukdom.

Fång är en allvarlig sjukdom och kräver mycket engagemang och tålamod från både djurägare och häst. Går man för fort fram och belastar hovarna så är risken att hästen får ont igen stor och man får börja om. Många blir så bra att de kan ridas/köras som tidigare. Hästar som haft fång tidigare verkar dock ha lättare att få det igen. Återkommande fång är tyvärr inte en ovanlig orsak till utslagning av våra hästar.

Text:
Monika Wartel
Överveterinär Häst
Distriktsveterinärerna Fjärdhundra

Henrik Hansson
Distriktsveterinärerna Laholm

© Distriktsveterinärerna
www.distriktsveterinaren.se

2014 februari